

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
De heer V.P.G. Karremans, staatssecretaris van VWS
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Datum:
10 juni 2025

Ons kenmerk:
2.025.053

Uw kenmerk:

Doorkiesnummer:
072 5312 652

Betreft:

Consultatiereactie op het wetsvoorstel Evaluatiewet Wkkgz

Geachte heer Karremans,

Wij hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel Evaluatiewet Wkkgz. Wij ondersteunen de doelstelling van de wet om kwaliteit, openheid en cliëntenrechten te versterken, mits dit op een werkbare en evenwichtige wijze gebeurt.

In deze reactie gaan wij in op drie belangrijke onderwerpen: de samenvatting van het calamiteitenonderzoek (artikel 10 lid 4), de introductie van het begrip 'benadeling van de gezondheid' (artikel 2 lid 3) en de nieuwe definitie van het calamiteitenonderzoek (artikel 1).

1. Recht op samenvatting van het calamiteitenonderzoek (artikel 10 lid 4)

Wij begrijpen en ondersteunen het streven om cliënten en/of hun naasten informeren over een calamiteit en het daaraan gekoppelde verbeterproces. Tegelijkertijd willen wij aandacht vragen voor het zorgvuldige evenwicht dat hierbij moet worden behouden tussen openheid naar cliënten en het waarborgen van een veilige interne meld- en leercultuur binnen zorginstellingen.

Uitgangspunt: lijn van de Hoge Raad

In lijn met de uitspraak van de Hoge Raad van 10 februari 2023 (ECLI:NL:HR:2023:202) achten wij het van groot belang dat calamiteitenrapporten geen openbaar karakter krijgen. De Hoge Raad heeft expliciet overwogen dat het incidentenregister (en interne rapportages zoals PRISMA-analyses) niet bedoeld zijn om inzichtelijk te maken aan patiënten of nabestaanden. Zij zijn erop gericht om zorgverleners de ruimte te geven veilig, eerlijk en transparant te reflecteren met als doel kwaliteitsverbetering. Openbaarmaking van deze rapporten zou deze reflectieve functie in gevaar brengen.

Verskil met huidige situatie

Wij onderkennen dat zorgaanbieders nu al verplicht zijn om patiënten en nabestaanden te informeren over de conclusies en eventuele maatregelen naar aanleiding van een calamiteit. Het nieuwe wetsvoorstel voegt daaraan toe dat op verzoek ook een schriftelijke samenvatting van het calamiteitenrapport moet worden verstrekt.

Hoewel het begrip 'samenvatting' beperkter is dan het volledige rapport, ontstaat hiermee een formeel document dat in handen komt van de cliënt, hetgeen juridische en gedragsmatige risico's met zich mee kan brengen.

Risico's en nadelige gevolgen

Wij wijzen op de volgende risico's:

- Zorgverleners kunnen terughoudender worden in hun medewerking aan calamiteitenonderzoeken uit angst dat hun inbreng (in afgeleide vorm) bij cliënten terechtkomt;
- De kwaliteit en eerlijkheid van interne analyses kunnen afnemen, waardoor het primaire doel – leren en verbeteren – onder druk komt te staan;
- De samenvatting kan worden ingezet in civiele, tuchtrechtelijke of strafrechtelijke procedures, wat leidt tot juridisering van een leerproces dat vertrouwelijk moet zijn;
- Het vertrouwen in een veilige werkomgeving kan worden geschaad, wat negatieve gevolgen heeft voor het melden van incidenten in bredere zin.

Deze risico's zijn ook benoemd in de hierboven genoemde uitspraak van de Hoge Raad.

Voorstel tot verduidelijking

Als het voorstel tot het verstrekken van een samenvatting wordt doorgevoerd, stellen wij voor om in de wet of in de memorie van toelichting uitdrukkelijk te verduidelijken dat:

Om de veilige meldcultuur en de vertrouwelijkheid van het interne onderzoek te waarborgen, moet wettelijk worden verduidelijkt dat de samenvatting:

- uitsluitend bedoeld is ter informatie van de cliënt over het incident en het verbeterproces,
- geen verwijtbaar handelen van individuele zorgverleners beschrijft, en
- geen gegevens bevat die herleidbaar zijn tot specifieke personen binnen het zorgteam.

Daarnaast zou expliciet opgenomen moeten worden dat de samenvatting niet bedoeld is om te gebruiken als bewijs in tucht- of strafrechtelijke procedures, in ieder geval voorzover deze procedures door of namens cliënten worden gestart.

Op die manier wordt de intentie van het wetsvoorstel – het verbeteren van de informatievoorziening aan cliënten – beter in balans gebracht met het belang van een veilige meldcultuur en effectieve interne kwaliteitsborging.

2. Vervanging van 'schade' door 'benadeling van de gezondheid' (artikel 2 lid 3)

Het wetsvoorstel vervangt het begrip 'schade' door 'benadeling van de gezondheid'. Hoewel dit op het eerste gezicht een kleine wijziging lijkt, is het juridisch gezien een betekenisvolle verruiming van de reikwijdte van het kwaliteitsbegrip. Voor GGZ-instellingen kan dit verstreckende gevolgen hebben, omdat in de geestelijke gezondheidszorg klachten, incidenten en behandeluitkomsten vaak niet objectief meetbaar zijn zoals bij somatische zorg.

Wij verzoeken om nadere toelichting op de reikwijdte en afbakening van het begrip 'benadeling van de gezondheid', in het bijzonder ten aanzien van psychische klachten, bejegening en subjectieve beleving van zorg. Te ruime interpretatie van deze term kan leiden tot onduidelijkheid over wat onder onzorgvuldige zorg wordt verstaan en verhoogt het risico op juridisering.

3. Toevoeging definitie 'calamiteitenonderzoek' (artikel 1)

Het wetsvoorstel introduceert het begrip 'calamiteitenonderzoek' als zelfstandige juridische term.

Wij vragen om verduidelijking of dit begrip uitsluitend ziet op het onderzoek dat plaatsvindt in het kader van een melding volgens artikel 11 van de Wkkgz, of dat hiermee ook bredere interne onderzoeks- en verbeterprocessen worden bedoeld die een calamiteit betreffen maar niet altijd tot melding bij de IGJ leiden.

Daarnaast vragen wij aandacht voor de samenloop met andere wettelijke kaders in de GGZ-praktijk, zoals de meldplichten en evaluatievereisten onder de Wvggz. Het zou helpend zijn als in de memorie van toelichting wordt verduidelijkt hoe deze verschillende onderzoeken zich tot elkaar

verhouden en of het begrip 'calamiteitenonderzoek' ook betrekking heeft op gecombineerde of parallelle trajecten (bijvoorbeeld Wkkgz én Wvggz).

Wij hopen dat onze inbreng bijdraagt aan een werkbare en evenwichtige aanpassing van de Wkkgz en dat deze wordt meegenomen in de verdere uitwerking van het wetsvoorstel.

Met vriendelijke groet,



E. de Ruijter
Lid raad van bestuur
GGZ Noord Holland Noord